

PLÁN HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

obce

VEĽKÁ HRADNÁ

2007

OBSAH

I. HISTÓRIA	3
II. ANALÝZA SÚČASNEJ ROZVOJOVEJ ÚROVNE OBCE A JEJ ROZVOJOVÝCH FAKTOROV.....	4
1. PRÍRODNÉ, ENVIRONMENTÁLNE A EKOLOGICKÉ PROSTREDIE OBCE.....	5
A. Dopravná a administratívna poloha obce	5
B. Prírodný potenciál obce	6
2. OBYVATEĽSTVO	7
A. Demografický vývoj obce.....	7
B. Veková štruktúra obyvateľstva	8
C. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	9
D. Národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva.....	11
3. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE	12
A. Ekonomická štruktúra obce vytváraná súkromným sektorom	13
B. Ekonomická aktivita obyvateľstva.....	13
C. Rozpočet obce, štruktúra majetku a cudzích zdrojov	17
4. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA.....	20
A. Domový a bytový fond	20
B. Školstvo	26
C. Zdravotná a sociálna starostlivosť	26
5. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE	27
A. Energetické siete.....	27
B. Inžinierske siete.....	27
C. Odpadové hospodárstvo	28
6. SPOLOČENSKÉ A KULTÚRNE AKTIVITY V OBCI	29
7. CESTOVNÝ RUCH	30
III. SWOT ANALÝZA OBCE VEĽKÁ HRADNÁ	31
IV. ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE	41
V. STRATEGICKÉ CIELE, PRIORITY A OPATRENIA	42
A. Cieľ 1: Rozvoj ľudských zdrojov	44
B. Cieľ 2: Racionálne využívanie prírodného potenciálu a udržiavanie pamiatok	46
C. Cieľ 3: Dobudovanie a rozvoj technickej infraštruktúry	48
D. Cieľ 4: Dobudovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry	50
E. Cieľ 5: Zabezpečenie ekonomickej stability samosprávy.....	52
VI. SCHVÁLENIE PLÁNU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE.....	54
VII. POUŽITÁ LITERATÚRA A INFORMAČNÉ ZDROJE	55

I. HISTÓRIA

Obec sa prvýkrát spomína v roku 1329. Jej pôvod sa však datuje ešte skôr, pretože v jej katastri je archeologicky nepreskúmané hradisko pravdepodobne z veľkomoravského obdobia. V chotárnej časti Kostolnica stál kedysi hrad. V roku 1598 mala obec dva mlyny a 26 domov. Obyvateľstvo sa kedysi prevažne zaoberalo poľnohospodárstvom, ale boli tu i kováči a obuvníci.

V roku 1501 sa Hradná spomína v súvislosti s vyberaním suchého mýta majiteľmi bánovského panstva – Podmanickými. Podľa všetkého Hradná zohrala významnú úlohu pri tvorbe cirkevnej organizácie už počas Veľkej Moravy v období po obnove nitrianskeho biskupstva v roku 1083, kedy v Malej Hradnej (susedná obec – kedysi tvorili jednu sídelnú jednotku spolu s Veľkou Hradnou) vznikol samostatný arcidiakonát. K ich vzniku v tomto období sa prihovárajú tieto okolnosti: Anonymus vo svojich „Gesta Hungarorum“ kapitola 37 spomína, že Maďari pri obsadzovaní Veľkej Moravy našli medzi inými aj hrady Trenčín, Bánovce, Šaštín, Gradna a sídlo arcidiakonátu toho istého mena. Hradná bola postavená na úroveň župného sídlo. Jej susedné arcijáhenstvá boli v Nitre a v Trenčíne. Cirkevno-správne územie bolo menšie než územia dvoch susedov, rozprestieralo sa na území bývalého okresu Bánovce nad Bebravou, v hodnosti im však bolo rovnocenné. Pre starobylosť hradiska a vysokú cirkevnú hodnosť, ktorá bola výsledkom dlhšieho historického procesu, môžeme aj dejiny fary posunúť do dávnejšej minulosti, kedy bývalo zvykom, že z hospodárskych dôvodov podliehalo fare aspoň desať osád. Kedy sa dostal kráľovský majetok Hradná do súkromných rúk, nedá sa posúdiť.

Prvým známym vlastníkom Hradnej bola rodina Pogány. Pričlenením Hradnej k Trenčianskému hradu ako jeho poddanská obec hradisko aj Hradná stratili na verejnom a strategickom význame.

II. ANALÝZA SÚČASNEJ ROZVOJOVEJ ÚROVNE OBCE A JEJ ROZVOJOVÝCH FAKTOROV

Rozvojová úroveň priestoru a teda i obce je ovplyvnená tromi základnými podmienkami:

- disponibilitou rozvojového potenciálu,
- schopnosťou využitia rozvojového potenciálu,
- vonkajším prostredím, ktoré tvorí legislatíva, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilita verejných zdrojov a systém ich prerozdeľovania.

Rozvojový potenciál obce tvorí jej územná a ekonomická priestorová štruktúra, ktorá je systemizovaná v týchto skupinách:

- prírodné zdroje,
- obyvateľstvo,
- miestne hospodárstvo,
- technická infraštruktúra,
- sociálna infraštruktúra,
- miestna samospráva s jej ekonomickými podmienkami.

Keďže jednotlivé podsystémy priestorovej štruktúry sú navzájom späté je ťažké určiť, ktorý z uvedených faktorov je najdôležitejší. Preto pri analýze rozvojových faktorov a rovnako pri ich prognózovaní je potrebné venovať dostatočnú pozornosť všetkým faktorom. Nevyváženosť rozvojových faktorov obmedzuje dynamiku rozvoja a je jednou z príčin rozvojovej diferenciácie medzi obcami a regiónmi.

1. PRÍRODNÉ, ENVIRONMENTÁLNE A EKOLOGICKÉ PROSTREDIE OBCE**A. DOPRAVNÁ A ADMINISTRATÍVNA POLOHA OBCE**

Územie Veľká Hradná patrí do bývalého bányového obvodu Trenčianskej stolice, ktoré sa označovalo názvom Trenčianske Záhorie. Rozprestiera sa za Považským Inovcom a Strážovskou hornatinou. Od Považia ho oddeľuje priesmyk pri Mníchovej Lehote a priesmyk nad Trenčianskymi Teplicami a na juh sa zvažuje do súvislej roviny, končiacej Ostraticami. Katastrálne územie obce sa rozkladá na výmere 1188 ha.

Z administratívneho hľadiska je obec začlenená do okresu Trenčín a Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Charakteristika prostredia kde je obec lokalizovaná je dôležitá vzhľadom k tomu, že obec je otvorenou ekonomickou a sociálnou jednotkou s väzbami na svoje okolie. Úroveň a kvalita vonkajších väzieb sa odzrkadľuje v možnostiach a schopnostiach obce sa rozvíjať.

Mapa 1: Geografická poloha obce Veľká Hradná

B. PRÍRODNÝ POTENCIÁL OBCE

Obec Veľká Hradná leží v severnom výbežku sprašovej Nitrianskej pahorkatiny v blízkosti Považského Inovca, na hornom toku Hradnianskeho potoka. Východná časť chotára je odlesnená, len miestami sú výbežky dubovo-hrabového lesa, západná hornatinná časť na východných svahoch Považského Inovca je zalesnená prevažne bučinami s prímесou smreka.

V strede obce je nadmorská výška 290 metrov, v chotári od 251 do 767 metrov.

Pôdny fond katastrálneho územia obce zaberá plochu 1188 ha, ktorú tvorí:

- ✓ Poľnohospodárska pôda 575 ha
- ✓ Lesná pôda 539 ha
- ✓ Vodná plocha 16 ha

- ✓ Zastavaná plocha a nádvorá 38 ha
- ✓ Ostatná plocha 17 ha
- ✓ Verejná zeleň 1,35 ha

Územie obce leží v mierne teplej oblasti pahorkatín. Priemerná ročná teplota je 8–9°C, priemerná teplota v januári sa pohybuje okolo – 3 °C, v júli 18 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok je 600 – 700 mm.

V katastrálnom území obce Veľká Hradná je lokalizované chránené územie „Horný tok potoka Svinnica“ a ochranné pásma vodných zdrojov I. a II. stupňa prameň 1-6.

2. OBYVATEĽSTVO

A. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBCE

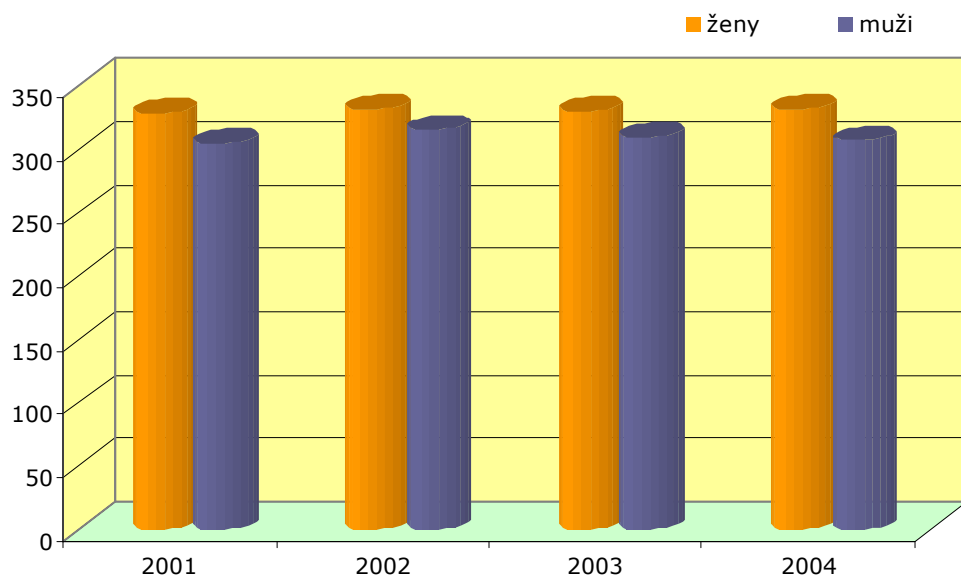
V roku 1950, kedy sa uskutočnilo prvé dostupné sčítanie obyvateľstva podľa súčasnej územnej štruktúry, žilo na území obce Veľká Hradná 720 obyvateľov. Počet obyvateľov postupne narastal až do sedemdesiatych rokov minulého storočia, neskôr nadobudol klesajúcu tendenciu. Na základe údajov za sledované obdobie (r. 2001-2006) možno konštatovať, že v súčasnosti je demografický vývoj obce ustálený.

Tabuľka 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľká Hradná

Roky	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Stav k 31.12.	634	646	639	638	630	627
Ženy	328	331	330	331	324	301
Muži	305	315	309	307	306	326

Zdroj: OcÚ Veľká Hradná

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľká Hradná

Tabuľka 2: Demografický vývoj v obci v r. 2005

Roky	2005
Narodení	4
Zomrelí	7
Demografické saldo	-3
Prisťahovaní	5
Vysťahovaní	10
Migračné saldo	-5

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Demografický a migračný vývoj v obci má výraznú charakteristiku obecnej komunity. V r. 2005 vykazujú oba ukazovatele negatívny priebeh, čo sa odráža v celkovom stave obyvateľstva – v poklese zo 656 na 648 trvale bývajúcich občanov.

Negatívny demografický vývoj obec (v záporných hodnotách) je aj indikátorom celkového súčasného sociálno-ekonomického vývoja v spoločnosti, výrazného zhoršenia sociálnej situácie mladých rodín, problematických možností riešenia bytového problému, ale najmä pracovných a existenčných podmienok.

Migračný vývoj obyvateľstva zasa citlivo reaguje na pozitívne alebo negatívne signály, najmä v sociálno-ekonomickej oblasti.

B. VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Demografický vývoj obyvateľstva sa odráža predovšetkým vo vekovej štruktúre obce. Všeobecným prejavom demografického vývoja obyvateľstva v obciach je väčšinou nepriaznivá veková štruktúra z hľadiska produktívnych vekových kategórií.

Tabuľka č.3 prezentuje vekovú štruktúru obyvateľstva v r. 2005. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14 rokov). Uvedený trend vývoja vekových kategórií možno z pohľadu jej ďalšieho sociálno-hospodárskeho rozvoja považovať za negatívny s vysokým sklonom k starnutiu obyvateľstva. Spomínané javy sa odzrkadľujú v indexe

starnutia, ktorý dosahoval v roku 2005 hodnotu 169,38, t.j. na jedného mladého, predproduktívneho obyvateľa pripadalo v obci Veľká Hradná 1,69 obyvateľa v poproduktívnom veku (dôchodcu).

Tabuľka 3: Veková štruktúra obyvateľstva obce Veľká Hradná v r. 2005

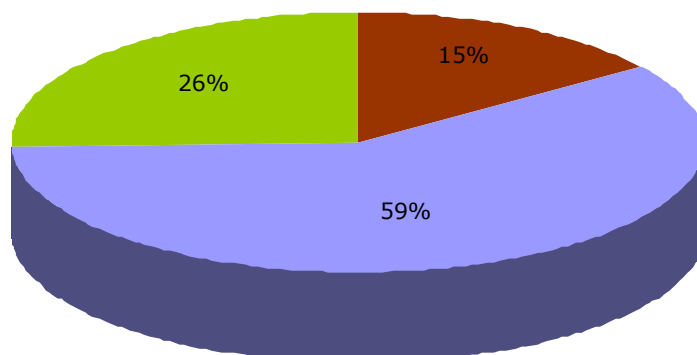
Veková kategória	2005
Predproduktívny vek – (0-14)	98
%	15,12
Produktívny vek – muži (15-59)	209
%	32,27
Produktívny vek – ženy (15-54)	175
%	27,00
Poproduktívny vek – muži (60+), ženy (55+)	166
%	25,61
Index starnutia	169,38

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Index starnutia = poproduktívny vek / predproduktívny vek

Graf 2: Veková štruktúra obyvateľstva v % v roku 2005

■ predproduktívny vek ■ produktívny vek ■ poproduktívny vek

C. VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva dáva predpoklad k ekonomickému rozvoju obce, vytvára možnosti na trhu práce a ovplyvňuje hospodársku aktivitu obce, najmä záujem o samostatné podnikanie. Jej úroveň má zásadný význam pre ďalší rozvoj obce.

Na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z 26. mája 2001 vyzerala vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce nasledovne:

Tabuľka 4: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Veľká Hradná v roku 2001

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	53	111	164
Učňovské (bez maturity)	111	57	168
Stredné odborné (bez maturity)	7	8	15
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	24	16	40
Úplné stredné odborné (s maturitou)	31	65	96
Úplné stredné všeobecné	6	9	15
Vyššie	0	1	1
Vysokoškolské bakalárske	1	3	4
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	14	10	24
Vysokoškolské doktorandské	-	-	-
Vysokoškolské spolu	15	13	28
Vysokoškolské podľa zamerania:			
- univerzitné	3	6	9
- technické	5	1	6
- ekonomické	3	4	7
- poľnohospodárske	4	2	6
- ostatné	-	-	-
Ostatní bez udania školského vzdelania	3	7	10
Ostatní bez školského vzdelania	0	1	1
Deti do 16 rokov	72	57	129
Úhrn	322	345	667

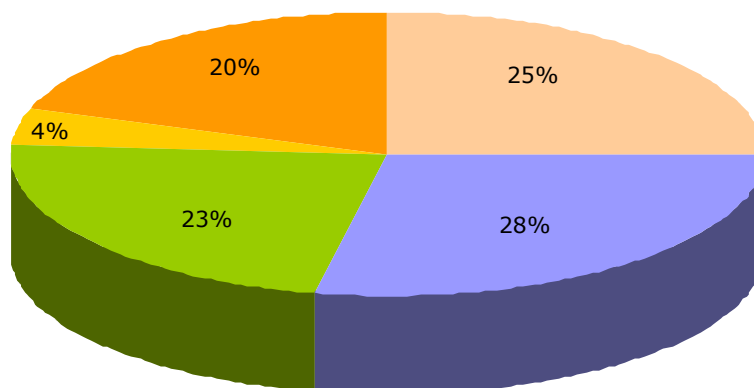
Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

V obci Veľká Hradná je vzdelanostná úroveň v porovnaní s ukazovateľmi za SR menej priaznivá, čo vyplýva z vysokého podielu občanov so základným a učňovským vzdelaním bez maturity (49%).

Medzi obyvateľmi, ktorí majú ukončené len základné vzdelanie prevládajú ženy (111 žien), medzi obyvateľmi s učňovským vzdelaním bez maturity dominujú muži (111). Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2001 iba 28 obyvateľov obce, a to prevažne univerzitného a ekonomického zamerania.

Graf 3: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v obci Veľká Hradná

základné
 stredoškolské s maturitou
 deti do 16 rokov
 stredoškolské bez maturity
 vysokoškolské

D. NÁRODNOSTNÁ A NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Národnosťou sa rozumie príslušnosť osoby k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Štruktúru obyvateľov Veľkej Hradnej podľa národnosti znázorňuje tabuľka 5:

Tabuľka 5: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Veľká Hradná v roku 2001

Národnostná štruktúra	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	318	342	660
Maďarská	-	-	-
Rómska	-	-	-
Rusínska	-	-	-
Ukrajinská	-	-	-
Česká	1	0	1
Nemecká	-	-	-
Poľská	-	-	-
Chorvátska	-	-	-
Srbská	-	-	-
Ruská	-	-	-
Židovská	-	-	-
Ostatné, nezistené	3	3	6
Spolu	322	345	667

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Náboženským vyznaním sa rozumie účasť obyvateľstva na náboženskom živote niektorej cirkvi, alebo vzťah k nej. Štruktúru obyvateľov obce Veľká Hradná podľa náboženského vyznania znázorňuje tabuľka 6:

Tabuľka 6: Náboženská štruktúra obyvateľstva obce Veľká Hradná v roku 2001

Náboženské vyznanie / cirkev	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	309	331	640
Gréckokatolícka cirkev	-	-	-
Pravoslávna cirkev	1	0	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	1	3
Reformovaná kresťanská cirkev	-	-	-

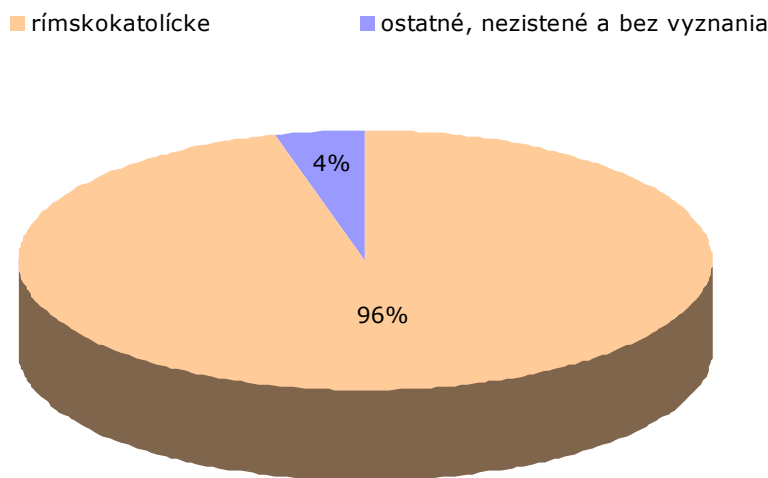
Evanjelická cirkev metodistická	-	-	-
Apoštolská cirkev	-	-	-
Starokatolícka cirkev	-	-	-
Bratská jednota baptistov	-	-	-
Cirkev československá husitská	-	-	-
Cirkev adventistov siedmeho dňa	-	-	-
Cirkev bratská	-	-	-
Kresťanské zbory	-	-	-
Židovské náboženské obce	-	-	-
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	-	-	-
Ostatné	-	-	-
Bez vyznania	7	6	13
Nezistené	3	7	10
Spolu	322	345	667

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Z hľadiska náboženskej štruktúry obyvateľstva prevláda v obci jednoznačne rímskokatolícke vierovyznanie (96%). Ostatní obyvatelia uviedli že sú veriacimi Evanjelickej cirkvi (3) alebo bez náboženského vyznania (13), prípadne vierovyznanie nebolo zistené.

Graf 4: Prehľad obyvateľstva obce podľa náboženského vierovyznania

3. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE

Ekonomický potenciál obce možno definovať ako spolupôsobenie v obci sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností obce a determinantom životnej úrovne jeho obyvateľstva.

Na rozvoji ekonomického potenciálu sa v obci Veľká Hradná podieľajú nielen podnikateľské subjekty pôsobiace na jej území, ale aj obecná samospráva, a nepriamo aj občania, ktorí sa podieľajú na spoločenskom dianí obce.

A. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA OBCE VYTVÁRANÁ SÚKROMNÝM SEKTOROM

Rozhodujúce pre ekonomický rozvoj obce sú podmienky pre rozvoj podnikania v obci a podnikateľské aktivity súkromného sektora. Súkromné podnikania v obci sa sústreďuje predovšetkým do týchto oblastí:

- podnikateľská činnosť zameraná na poľnohospodársku prvovýrobu,
- fyzické osoby podnikajúce predovšetkým v oblasti maloobchodu, reštauračných a drobných remeselných služieb.

Väčšina obyvateľov predovšetkým trvale bývajúcich v obci, sa rozhodne podnikáť ako fyzická osoba na základe živnostenského povolenia. Hlavnými dôvodmi sú najmä strata zamestnania, využitie vzdelania a zručnosti v danom odbore, možnosti práce v mieste bydliska a zamestnania rodinných príslušníkov a blízkych.

V priemere možno zhrnúť, že celková podnikateľská aktivita v obci v porovnaní s priemernými ukazovateľmi rozvoja podnikania v SR je výrazne slabšia. Najvýznamnejším zamestnávateľom, ktorý pôsobí v katastri obce je Poľnohospodárske družstvo Veľká Hradná.

Zároveň viaceré podnikateľské subjekty pomáhajú obci pri organizovaní kultúrnych, spoločenských a športových podujatí formou sponzorstva.

B. EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA

Podľa posledného sčítania obyvateľstva v roku 2001 žilo v obci Veľká Hradná evidovaných 667 obyvateľov. Z analýzy ekonomickej aktivity obyvateľstva vyplýva, že z celkového počtu obyvateľov v produktívnom veku (376) pracovalo 82,4% a 4,2% obyvateľstva obce v poproduktívnom veku.

Z ekonomického hľadiska má najväčší význam pre ďalší hospodársky rozvoj obce ekonomicky aktívna zložka obyvateľstva. Priemerný ukazovateľ podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva v obci na celkovom počte obyvateľov za posledné roky predstavuje okolo 55-60%, pričom vyšší podiel dosahujú muži, nižší ženy. Významná časť ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obec – takmer 70%. Občania odchádzajú za prácou mimo obec do blízkeho okolia, ale aj do sídiel mimo regiónu, okresu i kraja. Medzi denne odchádzajúcich občanov mimo obec patrí i významná skupina mladých občanov v predproduktívnom a produktívnom veku, navštevujúcich rôzne stupne škôl v meste Bánovce nad Bebravou či v Trenčíne.

Z hľadiska odvetvovej štruktúry zamestnanosti obyvateľov obce vyplýva, že najviac obyvateľov nachádza svoje uplatnenie v priemyselnej výrobe, kde pracovalo 99

ekonomicky aktívnych osôb. Z ostatných odvetví ešte vyniká sektor verejnej správy, dopravy, stavebníctva, maloobchodu a opravy motorových vozidiel.

Tabuľka 7: Bývajú obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva v roku 2001

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	20	5	25	2
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	2	0	2	2
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	-	-	-	-
Priemyselná výroba	54	64	118	99
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	2	0	2	2
Stavebníctvo	22	2	24	15
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	12	11	23	15
Hotely a reštaurácie	2	1	3	3
Doprava, skladovanie a spoje	17	3	20	18
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	5	5	5
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	3	3	6	6
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	10	17	27	21
Školstvo	2	12	14	10
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	1	8	9	6
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	2	2	4	3
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	26	9	35	10
Spolu	175	142	317	217

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

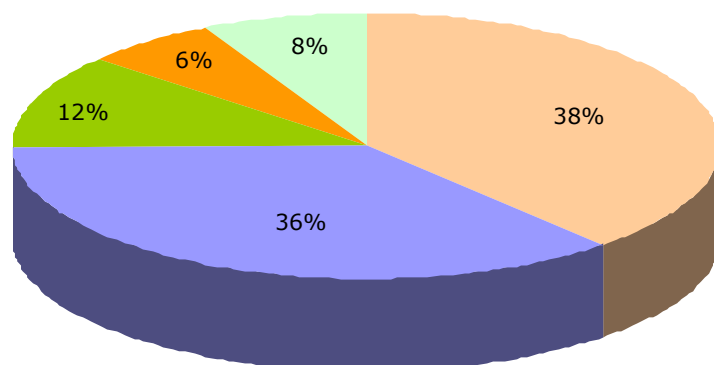
Tabuľka 8: Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa spoločenskej skupiny, podľa veku a pohlavia v roku 2001

Vek	Zamestnanec pracujúci za mzdu, plat, iný druh odmeny				Členovia produkčných družstiev	Podnikatelia		Vypomáhajúci v rodinnom podniku	Ostatní a nezistení	Ekonomicky aktívni	
	v štátnom podniku	v súkromnom podniku	v družstevnej organizácii	u iného zamestnávateľa		bez zamestnancov	so zamestnancami			spolu	z toho robotníci
15 - 19											
muži	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	0
ženy	0	1	0	0	0	0	0	0	2	3	2
spolu	0	1	0	0	0	0	0	0	9	10	2
20 - 29											
muži	9	23	4	0	0	3	0	0	3	42	31
ženy	21	22	1	0	0	1	1	0	3	49	16
spolu	30	45	5	0	0	4	1	0	6	91	47
30 - 39											
muži	9	23	5	0	0	5	3	0	2	47	29
ženy	21	14	0	0	0	1	0	0	1	37	20
spolu	30	37	5	0	0	6	3	0	3	84	49
40 - 49											
muži	19	10	2	0	0	2	2	0	3	38	26
ženy	15	13	7	0	1	0	1	0	1	38	20
spolu	34	23	9	0	1	2	3	0	4	76	46
50 - 54											
muži	10	3	9	0	0	0	0	0	1	23	17
ženy	6	1	6	0	0	0	0	0	0	13	7
spolu	16	4	15	0	0	0	0	0	1	36	24
55 - 59											
muži	8	4	1	0	0	0	0	0	0	13	10
ženy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
spolu	8	4	1	0	0	0	0	0	0	13	10
60 - 64											
muži	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ženy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
spolu	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
65+											
muži	3	0	0	0	0	0	0	0	1	4	3
ženy	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	2
spolu	4	0	1	0	0	0	0	0	1	6	5
Úhrn											
muži	58	64	21	0	0	10	5	0	17	175	116
ženy	64	51	15	0	1	2	2	0	7	142	67
spolu	122	115	36	0	1	12	7	0	24	317	183
v %	38,5	36,3	11,4	0	0,3	3,8	2,2	0	7,6	100	57,7

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

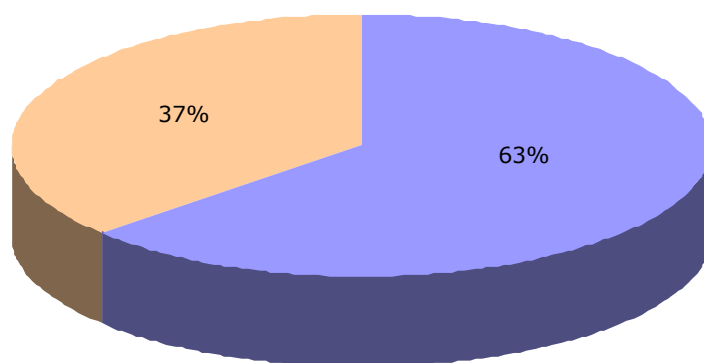
Graf 5: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce Veľká Hradná v roku 2001 v %

■ zamestnanci v štátnych podnikoch ■ zamestnanci v súkromných podnikoch
■ zamestnanci v družstvách ■ podnikatelia
■ ostatní/nezistení

Graf 6: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce podľa pohlavia

■ ekonomicky aktívni muži ■ ekonomicky aktívne ženy

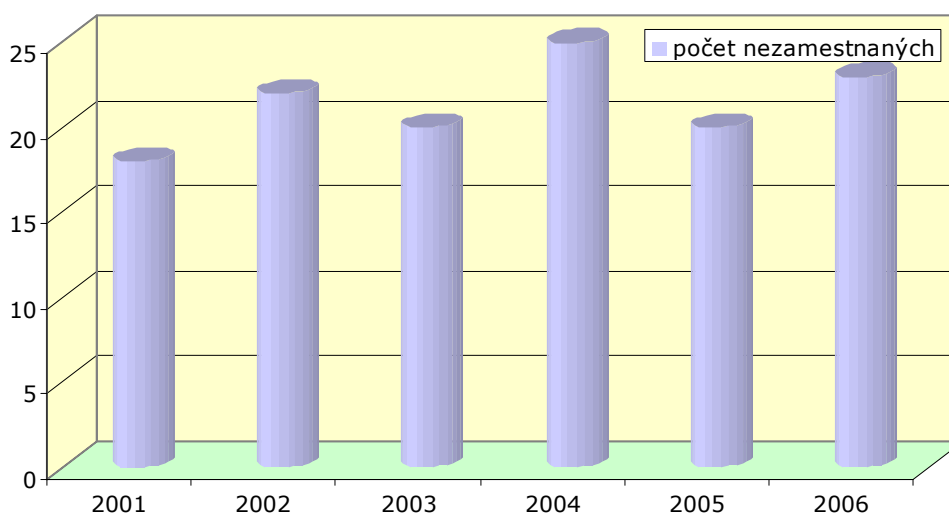
Celkovú situáciu v ekonomickej aktivite obyvateľstva obce dokresľuje i stav nezamestnanosti. Súčasný vývoj v evidencii nezamestnaných odzrkadľuje kolísavý trend v počte nezamestnaných v obci. V skupine nezamestnaných občanov predstavujú spravidla vyšší podiel muži a medzi dlhodobo nezamestnaných patria predovšetkým obyvatelia s ukončeným základným vzdelaním a vyučením v odbore, ktorí hľadajú najťažšie umiestnenie na trhu práce predovšetkým v skupine mužov.

Tabuľka 9: Počet nezamestnaných obyvateľov obce v r. 2001-2006

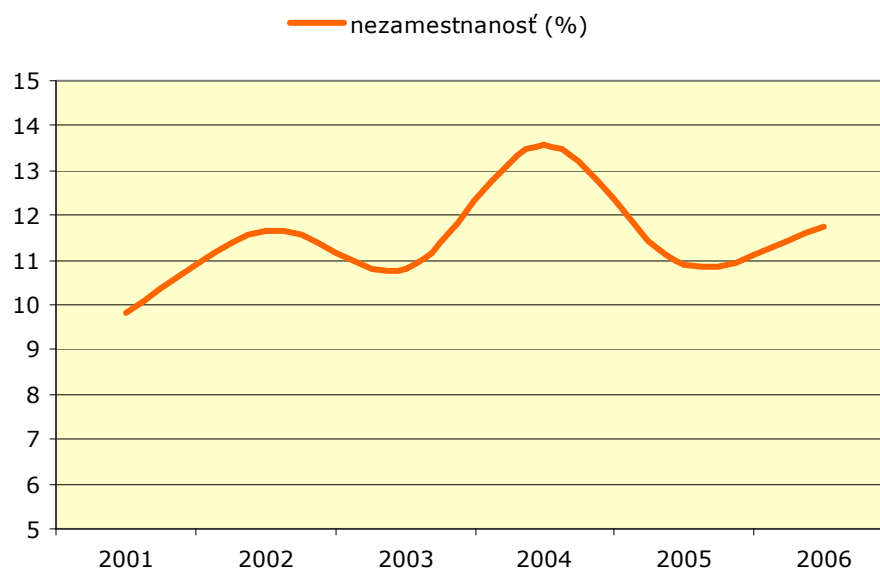
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet nezamestnaných	18	22	20	25	20	23

Zdroj: OcÚ Veľká Hradná

Graf 7: Vývoj nezamestnanosti v r. 2001-2006

Graf 8: Miera nezamestnanosti v r. 2001-2006

Prejavom znižujúcej sa alebo zvyšujúcej nezamestnanosti je opačný trend vo vývoji zamestnanosti. V porovnaní s ukazovateľmi za SR vykazuje obec Veľká Hradná uspokojivý trend v oblasti zvyšovania zamestnanosti a vyvíjania ekonomickej aktivity občanmi, aj napriek klesajúcemu demografickému vývoju a menej priaznivej vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva.

C. ROZPOČET OBCE, ŠTRUKTÚRA MAJETKU A CUDZÍCH ZDROJOV

Obecná samospráva môže ovplyvniť ekonomický rozvoj v obci viacerými spôsobmi:

- finančnými zdrojmi, ktorými disponuje v príjmovej časti rozpočtu,
- majetkom, ktorým disponuje a ktorý používa na zabezpečenie výkonu obecnej samosprávy,

- vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania v obci pre podnikateľské subjekty budovaním technickej infraštruktúry, využívaním regulačných ekonomických a iných nástrojov,
- koordinačnou činnosťou, ktorou môže usmerňovať a ovplyvňovať podnikateľské aktivity a aj ostatných podnikateľských subjektov v obci a v jej okolí.

Obec môže priamo ovplyvňovať ekonomický rozvoj prostredníctvom rozpočtu a využitia obecného majetku. Fiškálna decentralizácia prebiehajúca v ostatnom období spolu s postupným prenesením kompetencií na vyššie územné celky a obecné samosprávy výrazne zvyšujú zodpovednosť obecnej samosprávy a rozširujú oblasti, v ktorých môže obec plniť svoje úlohy.

Ročný rozpočet obce je základným finančným plánom, ktorý obec každoročne vypracováva a schvaľuje. V ročnom rozpočte vystupujú dve základné zložky a to ročné rozpočtové príjmy a ročné rozpočtové výdaje.

Príjmy rozpočtu obce

Stále príjmy obce zabezpečujú predovšetkým daňové príjmy, a to podielové i miestne (vrátane poplatkov). Minimálnym príjmom obce sú príjmy z využívania obecného majetku.

Príjmy rozpočtu obce Veľká Hradná sú tvorené nasledovnými položkami:

- ✓ podielové dane – tvoria rozhodujúcu zložku príjmov obce, určujú podiel obce na daniach štátneho rozpočtu,
- ✓ miestne dane a poplatky,
- ✓ príjmy z využívania obecného majetku,
- ✓ dotácie.

Výdaje rozpočtu obce

Výdavková časť rozpočtu obce charakterizuje prístupy obecnej samosprávy k napĺňaniu samosprávnych kompetencií, a to pri dodržiavaní dvoch základných princípov:

- ❖ racionálnosť v nakladaní s finančnými prostriedkami,
- ❖ preferovaní rozvojových potrieb obce.

Výdavky rozpočtu obce predstavujú predovšetkým výdavky bežného rozpočtu obce, ktoré zabezpečujú plnenie funkcií obecnej samosprávy. Výrazný vplyv na zvyšovanie výdavkov bežného rozpočtu má rast cien energií, telekomunikačných, poštových služieb, kancelárskych potrieb a materiálu.

Výdavky rozpočtu obce boli v posledných rokoch členené nasledovne:

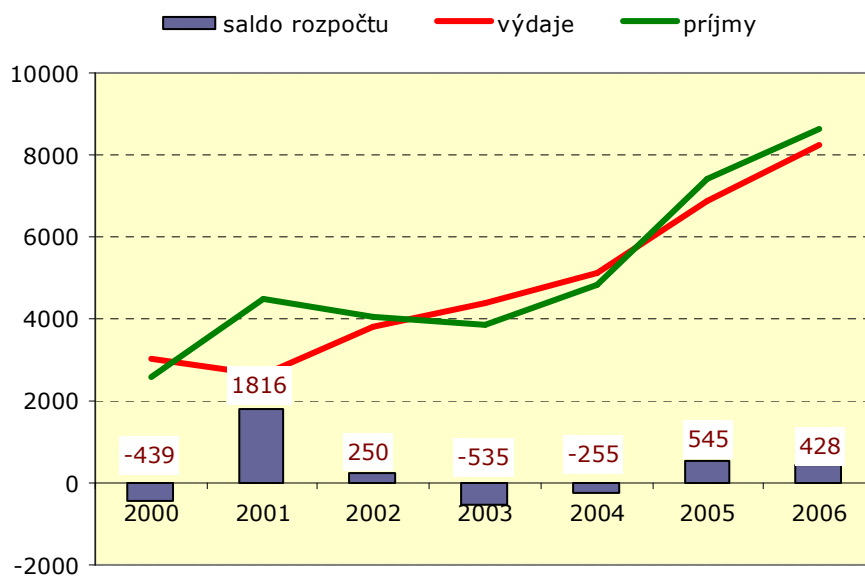
- ✓ mzdy a odvody,
- ✓ energie,
- ✓ odvoz odpadu,
- ✓ opravy a údržby,
- ✓ pohonné hmoty,
- ✓ kancelárske výdavky,
- ✓ telefón, poštovné,
- ✓ ostatné výdavky.

Tabuľka 10: Obecný rozpočet v rokoch 2000 až 2006

Rozpočet obce	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Príjmy (tis. Sk)	2592	4470	4048	3875	4847	7418	8652
Výdaje (tis. Sk)	3031	2654	3798	4410	5102	6873	8224
Saldo (tis. Sk)	-439	1816	250	-535	-255	545	428

Zdroj: OcÚ Veľká Hradná

Graf 9: Vývoj rozpočtových príjmov a výdajov v rokoch 2000-2006

4. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Občianska vybavenosť, resp. sociálna infraštruktúra vytvára v obci podmienky pre kvalitu života obyvateľstva. Preto snaha a zámery obce Veľká Hradná smerujú predovšetkým k rozvoju sociálnej infraštruktúry, aby mohla vytvárať kvalitnú spoločenskú, kultúrnu a obytnú funkciu.

A. DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

Možnosti bývania a stavania rodinných domov a bytového fondu sú kľúčové faktory, ktoré ovplyvňujú demografický vývoj obce, rozvoj obce a naplňajú základnú obytnú funkciu obce.

V obci bol podľa výsledkov sčítania k 26.5. 2001 nasledovný stav bytového fondu:

- ✓ 230 rodinných a bytových domov,
- ✓ 1 ostatná budova.

Tabuľka 11: Domy, byty a ukazovatele bývania v obci Veľká Hradná v roku 2001

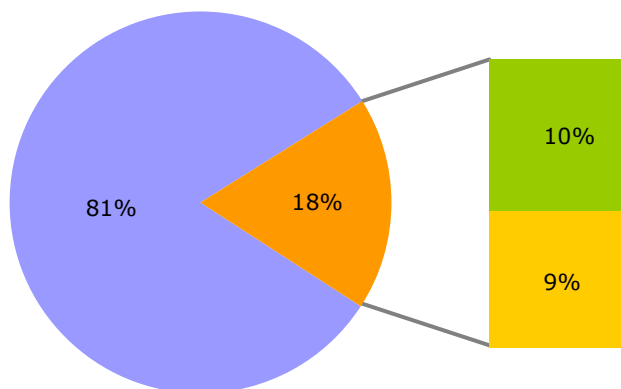
Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Domov spolu	228	2	1	231
Trvale obývaných domov	186	2	1	189
v %	98,4	1,1	0,5	100
v tom vlastníctvo:				
štátu	-	-	-	-
bytového družstva	0	1	0	1
obce	-	-	-	-
fyzickej osoby	184	0	0	184
právnickej osoby	2	1	1	4
ostatných	-	-	-	-
s 1-2 nadzemnými podlažiami a nezistené	185	0	1	186
s 3-4 nadzemnými podlažiami	1	2	0	3
s 5+ nadzemnými podlažiami	-	-	-	-
Ubytovacích zariadení bez bytu	-	-	-	-
Neobývaných domov	42	0	0	42
z toho: určených na rekreáciu	22	0	0	22
Priemerný vek domu	42	22	69	42
Bytov spolu	244	12	1	257
v tom: trvale obývané	198	12	1	211
v %	93,8	5,7	0,5	100
z toho družstevné	0	4	0	4
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	0	6	0	6
neobývané	46	0	0	46
neobývané z dôvodu zmeny užívateľa	1	0	0	1
neobývané, určené na rekreáciu	22	0	0	22
neobývané, uvoľnené na prestavbu	1	0	0	1
neobývané, nespôsobilé na bývanie	13	0	0	13
neobývané po kolaudácii	-	-	-	-
neobývané v pozostalostnom alebo súdnom konaní	2	0	0	2
neobývané z iných dôvodov	6	0	0	6
nezistené	1	0	0	1
Trvale obývané byty:				
Materiál nosných múrov: kameň, tehly	154	6	1	161

drevo	-	-	-	-
nepálené tehly	35	0	0	35
ostatné a nezistené	9	6	0	15
Veľkosť bytu: 1 obytná miestnosť	15	0	0	15
2 izby	31	2	0	33
3 izby	78	7	1	86
4 izby	37	3	0	40
5+ izieb	37	0	0	37
Bývajúcich osôb	616	49	1	666
Počet CD	240	12	1	253
Počet HD	223	12	1	236
Obytné miestnosti	670	37	3	710
Počet osôb na 1: byt	3,11	4,08	1	3,16
obytné miestnosti	0,92	1,32	0,33	0,94
CD	2,57	4,08	1	2,63
HD	2,76	4,08	1	2,82
Obytná plocha bytu v m2	12 083	654	32	12 769
Celková plocha bytu v m2	19 093	938	60	20 091
Priemerný počet:				
- m2 obytnej plochy na 1 byt	61	54,5	32	60,5
- m2 celkovej plochy na 1 byt	96,4	78,2	60	95,2
- m2 obytnej plochy na 1 osobu	19,6	13,3	32	19,2
- obytných miestností na 1 byt	3,38	3,08	3	3,36

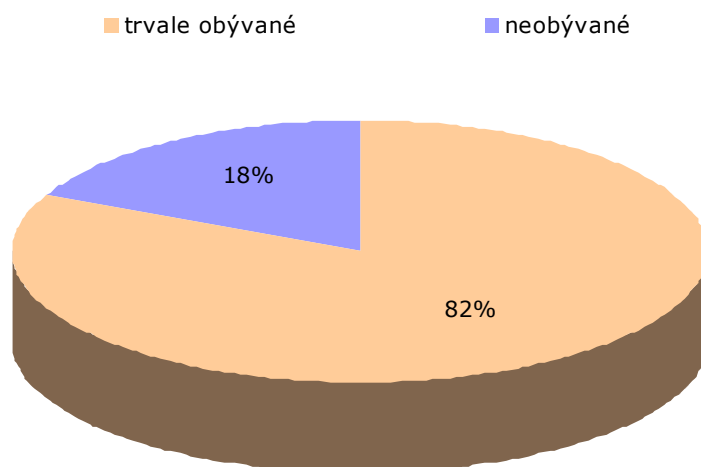
Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Graf 10: Štruktúra domov v obci (členenie podľa obývané, neobývané, rekreácia)

■ trvale obývané
■ neobývané určené na rekreáciu ■ ostatné neobývané

Graf 11: Štruktúra bytového fondu v obci (členenie podľa obývané a neobývané)

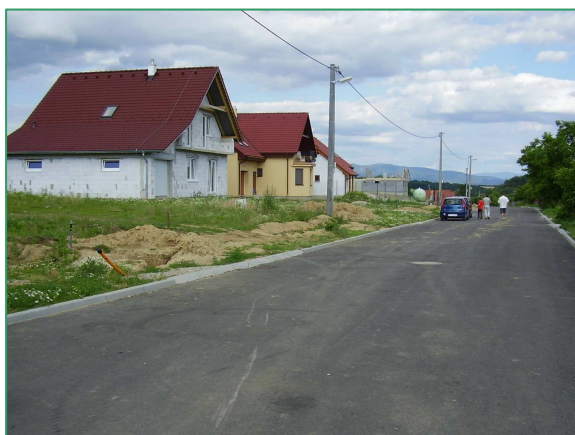
Tabuľka 12: Trvale obývané byty podľa druhu budovy, obdobia výstavby a kategórie bytu – r.2001

Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
I. Kategória				
1899 a nezistené	1	0	0	1
1900 - 1919	-	-	-	-
1920 - 1945	8	0	1	9
1946 - 1970	47	0	0	47
1971 - 1980	26	6	0	32
1981 - 1990	7	5	0	12
1991 - 2001	19	0	0	19
spolu	108	11	1	120
%	90	9,2	0,8	100
% danej kategórie z celku	54,5	91,7	100	56,9
II. Kategória				
1899 a nezistené	3	0	0	3
1900 - 1919	1	0	0	1
1920 - 1945	13	0	0	13
1946 - 1970	23	0	0	23
1971 - 1980	2	0	0	2
1981 - 1990	1	0	0	1
1991 - 2001	1	0	0	1
spolu	44	0	0	44
%	100	0	0	100
% danej kategórie z celku	22,2	0	0	20,9
III. Kategória				
1899 a nezistené	-	-	-	-
1900 - 1919	-	-	-	-
1920 - 1945	4	0	0	4
1946 - 1970	15	0	0	15
1971 - 1980	1	0	0	1
1981 - 1990	2	0	0	2
1991 - 2001	-	-	-	-
spolu	22	0	0	22
%	100	0	0	100
% danej kategórie z celku	11,1	0	0	10,4
IV. Kategória				

1899 a nezistené	3	0	0	3
1900 - 1919	4	0	0	4
1920 - 1945	7	0	0	7
1946 - 1970	8	0	0	8
1971 - 1980	1	0	0	1
1981 - 1990	1	1	0	2
1991 - 2001	-	-	-	-
spolu	24	1	0	25
%	96	4	0	100
% danej kategórie z celku	12,1	8,3	0	11,8
Úhrn				
1899 a nezistené	7	0	0	7
1900 - 1919	5	0	0	5
1920 - 1945	32	0	1	33
1946 - 1970	93	0	0	93
1971 - 1980	30	6	0	36
1981 - 1990	11	6	0	17
1991 - 2001	20	0	0	20
spolu	198	12	1	211
%	93,8	5,7	0,5	100
Úhrn - z toho 1996 - 2001	11	0	0	11

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

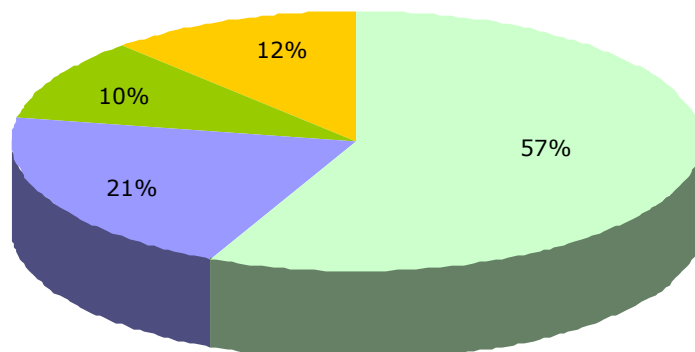
V bytovom fonde prevažujú byty I. kategórie (56,9%), najmenšie zastúpenie (10,8%) majú byty III. kategórie. Rozhodujúcu časť bytového fondu predstavujú rodinné domy (93,8%). Väčšina z nich pochádza z obdobia výstavby v rokoch 1946 – 1970. Celoslovenský jav zobrazujúci pokles výstavby po roku 1970 bol zaznamenaný aj v štatistických údajoch obce Veľká Hradná, čo pretrváva až dodnes. Tento jav sa predovšetkým odráža v ukazovateli priemerný vek bytového fondu, ktorý je už v súčasnosti menej uspokojivý. Priemerný vek domov v obci je 42 rokov.

V súčasnosti sa snažíme negatívny priebeh štruktúry bytového fondu zvrátiť podporou výstavby a prípravou inžinierskych sietí v miestnej lokalite Horné Diely, kde bude vybudovaných 75 rodinných domov.

Graf 12: Bytový fond v členení podľa kategórií v % - rok 2001

I. kategória II. kategória III. kategória IV. kategória

Graf 13: Veková štruktúra bytového fondu v roku 2001

1899 a nezistené

1900 - 1919

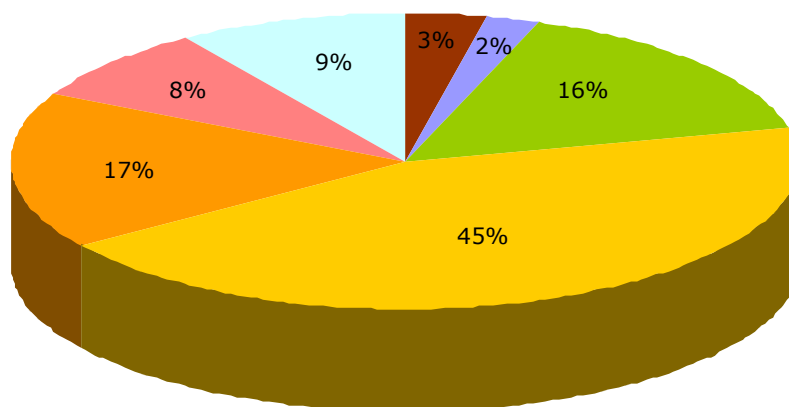
1920 - 1945

1946 - 1970

1971 - 1980

1981 - 1990

1991 - 2001

Tabuľka 13: Vybavenie trvale obývaných bytov v obci - rok 2001

Vybavenie	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	211	666
z toho:		
s plynom zo siete	172	541
s vodovodom		
v byte	199	637
mimo bytu	1	1
bez vodovodu	6	9
nezistené	5	19
s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	2	9
septik (žumpa)	150	509
so splachovacím záchodom	140	481
s kúpeľňou alebo sprchov. kútom	188	616

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Tabuľka 14: Spôsob vykurovania trvale obývaných bytov – rok 2001

Spôsob vykurovania	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Ústredné kúrenie diaľkové	1	1
Ústredné kúrenie lokálne	122	419
na pevné palivo	12	47
na plyn	106	358
elektrické	4	14
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	3	14
na plyn	22	76
ostatné	1	5
Kachle		
na pevné palivo	13	31
elektrické	5	10
plynové	22	47
ostatné	-	-
Iné	22	63
Spolu	211	666

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Tabuľka 15: Obývanosť trvale obývaných bytov

Počet osôb v byte	Trvale obývané byty podľa veľkosti					spolu
	1 izba	2 izby	3 izby	4 izby	5 + izieb	
1	9	13	16	3	1	42
2	3	11	20	13	4	51
3	2	4	14	8	7	35
4	1	2	16	3	9	31
5	0	2	12	8	11	33
6	0	1	7	3	0	11
7+	0	0	1	2	5	8
spolu	15	33	86	40	37	211
%	7,1	15,6	40,8	19	17,5	100

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Štruktúru bytového fondu tvorí 231 domov, z ktorých je 189 trvale obývaných. Ostatné sú definované ako neobývané rodinné domy (42), z ktorých je 22 určených na rekreáciu. Z hľadiska vlastníckych vzťahov je prevažná časť vo vlastníctve fyzických osôb, 1 budova vo vlastníctve družstva a 4 patria právnickým osobám.

Z pohľadu typu výstavby prevládajú domy s 1-2 nadzemnými podlažiami (186 budov). Podľa počtu izieb a počtu osôb v byte je úroveň bývania v obci dostatočná. Z uvedených štatistík vyplývajú nasledovné závery o vybavenosti trvale obývaných bytov v obci, ktorú môžeme hodnotiť ako uspokojivú:

- ✓ 199 bytov je zásobovaných vodou z vodovodu (637 osôb),
- ✓ 150 domácností má septik (509 osôb),
- ✓ 188 domácností má kúpeľňu alebo sprchovací kút (616 osôb),
- ✓ 122 domácností má lokálne ústredné kúrenie (419 osôb),
- ✓ 163 bytov má 3-5 a viac izieb.

B. ŠKOLSTVO

V obci Veľká Hradná sa nachádza materská škola a Základná škola pre 1. stupeň, ktorej súčasťou je i školský klub. Materská škola má kapacitu 30 detí, táto je v súčasnosti nevyužitá, navštevuje ju len 13 detí z obce. Povinná školská dochádzka je zabezpečená len pre žiakov 1. stupňa. Základnú školu navštevujú len deti z obce. V tomto školskom roku ju navštevuje 30 žiakov. Počet žiakov každoročne klesá. V súčasnosti v školských zariadeniach pôsobí 7 pedagogických a 6 pomocných pracovníkov.

Súčasťou školy je Školský klub. Voľnočasové aktivity v rámci školy sú zabezpečované otvorením počítačového krúžku a krúžku anglického jazyka.

Základná škola nemá vlastnú telocvičňu a v obci sa nenachádza ani žiadny športový areál.

Technický stav školských budov je zastaralý a nezodpovedá požiadavkám súčasného európskeho štandardu. Budovy školských zariadení si vyžadujú kompletnú rekonštrukciu a obnovu vnútorného vybavenia. Udržanie základného školstva v obci je a bude v budúcnosti problematické.

C. ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V obci sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie. Obyvatelia využívajú zdravotnícke stredisko v obci Svinná, vzdialenej 3 km. Najbližšia nemocnica, poliklinika a pohotovosť sa nachádzajú v Bánovciach nad Bebravou – 14 km a v Trenčíne – 22 km.

V zmysle zákona NR SR č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých kompetencií z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky prešla na jednotlivé obce rozhodovacia pôsobnosť o poskytovaní opatrovateľskej služby poskytovanej občanom, ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebujú pomoc inej osoby. Keďže sa v obci nenachádza žiadne zariadenie určené na starostlivosť o starších občanov, obec zabezpečuje opatrovateľskú službu prostredníctvom svojich zamestnancov. Pre starých ľudí je zabezpečené aj stravovanie v školskej jedálni. V roku 2006 využili tieto služby 2 občania.

5. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE

Technická infraštruktúra predstavuje veľmi dôležitý faktor pôsobiaci na ekonomický rozvoj obce. Vytvára podmienky pre kvalitné bývanie obyvateľstva, rozvoj podnikateľských aktivít v obci a okolí a poskytuje dôležité služby pre obyvateľov.

A. **ENERGETICKÉ SIETE**

Elektrická energia a plynofikácia

Prevádzkovateľom elektrickej siete v obci je Západoslovenská energetika, a.s.. Prívod elektrickej energie je zabezpečený štyrmi trafostanicami, z ktorých 2 sú obecné, 1 je družstevná a 1 bola v spolupráci so Západoslovenskou energetikou a.s. dobudovaná v novej miestnej lokalite Horné Diely. V súčasnosti možno hodnotiť technický stav elektrických sietí v obci ako uspokojivý.

Obec je pokrytá sieťou miestneho rozhlasu, pričom tento je využívaný na obecné spravodajstvo, oznamy obce, občanov a miestnych spoločností. Miestny rozhlas bol zrekonštruovaný v roku 2005.

Obec Veľká Hradná je v plnom rozsahu plynofikovaná. V roku 1999 bol v obci vybudovaný PE plynovod v I. etape (Svinná, Dubodiel, Veľká Hradná), pričom sú naň napojené všetky domácnosti obce. V súčasnosti prebieha plynofikácia novobudovanej miestnej lokality Horné Diely.

B. **INŽINIERSKE SIETE**

Inžinierske siete vytvárajú základný predpoklad pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci. Ide o finančne náročné investície, pre ktoré obec nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami. V obci nie sú inžinierke siete vybudované kompletne a v budúcnosti sa počíta s ich dobudovaním.

Vodovod a kanalizácia

Zdroj pitnej vody sa nachádza v pohorí Považský Inovec, kde sú zachytené pramene v lokalite Na Jame. Vodovod bol dobudovaný v roku 1993, kedy boli ukončené rozvody po obci. Rozvody vodovodu sú z PVC o celkovej dĺžke 9,3 km. V súčasnosti sa na obecný vodovod napája aj miestna lokalita Horné Diely. Vlastníkom vodovodu je obec Veľká Hradná, ktorá je zároveň aj jeho prevádzkovateľom.

Splašková kanalizácia v obci nie je vybudovaná. Z toho vyplýva, že obec nie je napojená na čistiareň odpadových vôd a splaškové vody sú vypúšťané voľne do septikov,

resp. do domových žúmp, ktoré sú v prípade potreby vyprázdňované. V obci sú niektoré domácnosti vybavené domovými čistiarňami odpadových vôd.

Dopravné siete a dopravné systémy

V obci sa nachádza cesta III. triedy o dĺžke 2,8 km a miestne komunikácie o dĺžke 7,8 km. Technický stav cesty III. triedy nie je vyhovujúci, miestne komunikácie boli kompletne zrekonštruované v roku 2004 a sú v dobrom technickom stave. V obci nie sú vybudované chodníky, odvodnenie komunikácií je zrealizované pri väčšine komunikácií.

Dopravné spojenie obce s okolitými obcami a okresnými mestami Trenčín a Bánovce nad Bebravou je realizované autobusovou dopravou, v súčasnosti premáva 16 denných spojov v pracovných dňoch v smere na okresné mestá Trenčín a Bánovce nad Bebravou. Najbližšia zastávka vlaku je v obci Svinná vo vzdialenosti 3 km od obce Veľká Hradná.

C. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Komunálny odpad vyprodukovaný v obci je 2 krát v mesiaci odoberaný a zneškodňovaný zmluvným odberateľom ENZO-VERONIKA-VES, a.s., Dežerice na skládku tejto spoločnosti v Dežericiach. Táto spoločnosť odváža aj separovaný odpad – elektronický odpad, sklo, železný šrot, textilný odpad, ktorých separáciu zabezpečuje obec Veľká Hradná na vyhradenom mieste v obci.

6. SPOLOČENSKÉ A KULTÚRNE AKTIVITY V OBCI

V obci Veľká Hradná sa každoročne konajú rôzne spoločenské a kultúrne podujatia pre obyvateľov obce. Sú to aktivity miestneho charakteru, ktoré sú spojené s históriou a zvyklosťami obce.

V rámci kultúrnych podujatí obec každoročne organizuje maskarný ples, pochovávanie basy, stavenie mája, Deň detí, Štefanskú zábavu.

Na organizácii spoločenského života sa podieľa aj obecná samospráva formou poskytovania priestorov miestneho kultúrneho domu, ktorý v obci funguje ako jediné kultúrne zariadenie. Jeho technický stav je i napriek jeho veku pomerne uspokojivý a plne vyhovujúci pre potreby obce.

Okrem toho sa na spoločenskom dianí obce bezprostredne podieľajú aj miestne organizácie – Telovýchovná jednota Veľká Hradná, Dobrovoľný hasičský zbor a poľovnícke združenie.

7. CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch je významným a nepopierateľným aspektom ekonomického rozvoja príslušného regiónu, pretože vytvára pracovné príležitosti pre skupiny obyvateľov, zvyšuje príjmy, stimuluje kapitálové investície, vytvára príležitosti pre rozvoj malých a veľkých podnikov.

Vzhľadom na prírodné danosti a jej umiestnenie sa obec snaží vytvárať podmienky pre rozvoj cestovného ruchu v obci a okolí a umožní podnikateľským subjektom pôsobiacim v oblasti cestovného ruchu realizovať svoju činnosť v danej lokalite. Tieto zámery chce presadiť aj prostredníctvom vytvoreného Mikroregiónu Machnáč - Inovec, ktorý zastrešuje nielen Veľkú Hradnú, ale aj obce Motešice, Neporadza, Petrova Lehota, Svinná, Horňany, Bobot, Trenčianske Mitice, Trenčianske Jastrabie a Dubodiel. Dôsledkom aktivít mikroregiónu bude zvýšenie ekonomického rozvoja jednotlivých obcí, ktorý patrí medzi strategické ciele obecnej samosprávy.

III. SWOT ANALÝZA OBCE VEĽKÁ HRADNÁ

Swot analýza obce Veľká Hradná bola použitá ako metóda, ktorá vychádza:

- ✓ z analýzy doterajšieho vývoja,
- ✓ súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- ✓ súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- ✓ jeho potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šanci),
- ✓ jeho potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Pre definovanie základných prvkov SWOT analýzy obce boli využité:

- ✓ poznatky z doterajšieho vývoja a súčasného stavu vybavenia obce,
- ✓ rozvojové zámery obce,
- ✓ strategické ciele, ich priority a opatrenia.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A ĽUDSKÉ ZDROJE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ takmer jednotná národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva, ▪ možnosť využívania školských zariadení priamo v obci a okresnom meste, ▪ možnosť pracovných príležitostí v obci, Bánovciach nad Bebravou, či v Trenčíne, ▪ dostatočné dopravné spojenie do zamestnania, škôl, na kultúrne, športové a iné podujatia, ▪ predpoklady vybudovania ďalších bytových jednotiek a obytných zón rodinných domov. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zhoršovanie vekovej štruktúry obyvateľstva (rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a pokles vo veku predproduktívnom), ▪ zhoršovanie migračného vývoja spôsobeného príťažlivosťou a možnosťami blízkeho okolia obce, ▪ odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ podpora bytovej výstavby, rast bytového fondu obce, najmä pre mladé rodiny, ▪ rekonštrukcia a modernizácia predškolského a školského zariadenia v obci, ▪ rekonštrukcia, prípadne dobudovanie kultúrnych a športových zariadení, ▪ výstavba detských ihrísk, ▪ vybudovanie zón rekreácie a oddychu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, ▪ ohrozené existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny, ▪ nepriaznivá veková a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva (rast indexu starnutia), ▪ nedostatok finančných prostriedkov potrebných k realizácii zámerov.

POLOHA OBCE A VÄZBA NA VONKAJŠIE OKOLIE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> výhodná poloha obce vzhľadom na blízkosť k jednému z hlavných uzlov regiónu a jej bohatý prírodný potenciál, blízkosť významných zamestnávateľov a lokalizácia silných priemyselných podnikov vytvára dostatočné pracovné kapacity pre obyvateľov obce, priaznivé podmienky obce pre rozvoj sociálnej, spoločenskej a kultúrnej funkcie, vypracovaný Územný plán obce 	<ul style="list-style-type: none"> nejasné vlastnícke pomery u niektorých pozemkov v katastri obce, nevysporiadanosť pozemkov pod miestnymi komunikáciami.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> spracovanie pozemkových úprav, využitie katastrálneho územia obce pre bytovú, občiansku, spoločenskú i podnikateľskú výstavbu, možnosť kooperácie riešenia otázok a problémov regionálneho charakteru s okolitými obcami, možnosť využitia lokalizácie obce a bohatého prírodného potenciálu k budovaniu objektov cestovného ruchu a vidieckeho turizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatok vlastných i verejných finančných zdrojov na financovanie projektov v rámci dopravnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti.

ENVIRONMENTÁLNE A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE OBCE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ blízkosť prírodných prvkov, ▪ dostatok priestorov pre budovanie zón rekreácie a oddychu, ▪ rozmanitý prírodný potenciál obce a jej horský charakter. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ všeobecný nezáujem obyvateľstva na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin, ▪ existencia zdrojov znečistenia vodných zdrojov, ▪ nevyužitie výhodného prostredia, najmä v okolí obce pre budovanie rekreačných zón.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využitie prírodného potenciálu na vytváranie nových a zveľaďovanie existujúcich tzv. zelených zón obce, ▪ ekologické partnerstvo obce s ohrozovateľmi životného prostredia (poľnohospodárske podniky pôsobiace v katastri obce a jej blízkom okolí), ▪ rozšírenie separovaného zberu odpadov o ďalšie zložky a ich zhodnocovanie, likvidácia divokých skládok, ▪ vybudovanie kompostovacieho zariadenia k zhodnocovaniu biologicky rozložiteľného odpadu obce, ▪ vybudovanie zberného dvora k zhromažďovaniu vyseparovaných zložiek odpadu, ▪ zvýšiť vedomie obyvateľstva v oblasti ochrany životného prostredia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ohrozovanie čistoty spodných vôd žumpami pri rodinných domoch, ▪ vytváranie divokých skládok odpadu.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> dostatok priestorov v katastri obce pre budovanie bytovej, technickej a občianskej infraštruktúry, plynifikácia obce, existencia obecného majetku, verejné osvetlenie obce, obecný rozhlas. 	<ul style="list-style-type: none"> v obci nie je vybudovaná splašková a dažďová kanalizácia, opotrebovanosť vodovodného potrubia, zastaralosť obecných objektov, zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov, neustála potreba investícií na údržbu a modernizáciu technologických zariadení vo vlastníctve obce, nutnosť dobudovania verejných priestranstiev, športových a kultúrnych zariadení, nedostatočná obchodná sieť (nedostatky v ponuke a rozmanitosti tovaru a služieb).
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> vybudovanie nových bytových jednotiek – nájomných a sociálnych bytov, dobudovanie inžinierskych sietí k novovybudovaným bytovým jednotkám a pripravovaným pozemkom určených k výstavbe rodinných domov, rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a autobusových zastávok, úprava koryta potoka, úprava obecných verejných priestranstiev a vybudovanie nových tzv. zelených zón, rozšírenie separácie komunálneho odpadu o ďalšie zložky, nákup 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatok finančných prostriedkov vzhľadom na daňovú silu obce, nepripravenosť projektov na získanie finančných zdrojov z fondov EÚ a SR, nepripravenosť technickej a projektovej dokumentácie, ktorá bude podporným dokumentom k realizácii zámerov obce.

<p>technologických prostriedkov a pomôcok k jeho separácii,</p> <ul style="list-style-type: none">▪ vybudovanie zberného dvora,▪ odstránenie divokých skládok,▪ rekonštrukcia existujúcich obecných budov a ich vnútorného vybavenia,▪ rekonštrukcia verejného osvetlenie, miestneho rozhlasu a jeho ústredne.	
---	--

SOCIÁLNA (OBČIANSKA) INFRAŠTRUKTÚRA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> výrazná prevaha rodinných domov v bytovej vybavenosti obce, perspektíva ďalšej bytovej výstavby, vybavenosť obce predškolským a školským zariadením I. stupňa, existencia kultúrneho a športového zariadenia k spoločenskému vyžitíu obyvateľov obce, priestorovo vytvorené podmienky k vybudovaniu objektov vidieckeho turizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> urbanisticky neusporiadané objekty občianskej a spoločenskej vybavenosti, zastaralé stavby, zhoršený technický stav obecných objektov, dlhodobé zanedbávanie ich údržby a opráv, zastaralosť kultúrnych, spoločenských, športových objektov pre občanov, neúplný základný sortiment ponuky tovarov a služieb v obci.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> príprava projektovej dokumentácie, vybudovanie, prípadne rekonštrukcia komunitných centier obce (kultúrno-spoločenské, športové, spoločenské), pripravenosť pozemkov pre bytovú, podnikateľskú i občiansku výstavbu, dobudovanie inžinierskych sietí a príjazdových cestných komunikácií, rekonštrukcia predškolského a školského zariadenia, usporiadanie urbanistickej štruktúry obce. 	<ul style="list-style-type: none"> stav prípravy projektov pre jednotlivé zámery a nedostatok finančných zdrojov, prípadná neúspešnosť projektov súvisiacich s rozvojom občianskej infraštruktúry, vysoký stupeň opotrebenia jednotlivých obecných objektov, potreba údržby, opráv, rekonštrukcií, ako aj zlepšenia vnútorného vybavenia, potreba súhlasu vlastníkov starých, najmä hospodárskych budov a pozemkov s ich využitím pre obecné účely.

ZÁUJMOVÉ ZDRUŽENIA, KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ AKTIVITY	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ existujúci kultúrny dom, ▪ organizovanie kultúrnych podujatí za účasti detí MŠ a členov záujmových združení v obci, ▪ tradícia v usporadúvaní stretnutí a spoločenských podujatí spojených so zvyklosťami a tradíciami obce, ▪ spoluúčasť organizácií a združení na spoločenskom a kultúrnom dianí v obci. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zastaralosť spoločenských a kultúrnych objektov, ▪ schátralý stav historických objektov a pamiatok obce, ▪ nedostatočná zapojenosť podnikateľských subjektov na kultúrno-spoločenských akciách, ▪ menší záujem mladších generácií o záujmovú činnosť, kultúrne a športové aktivity.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvorenie partnerstva obecnej samosprávy a záujmových združení v obci pri organizovaní obecných podujatí, ▪ rekonštrukcia budovy kultúrneho domu, ▪ rekonštrukcia športového areálu k univerzálnemu využitiu pre športové vyžitie občanov, ▪ pokračovanie v tradíciách obce v organizovaní kultúrnych a spoločenských podujatí. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok finančných zdrojov na splnenie spoločenských, kultúrnych a športových zámerov, ▪ stagnujúci, prípadne nepriaznivý demografický vývoj (veková štruktúra), ▪ slabší záujem, najmä mladších občanov o činnosť v záujmových združeníach v obci.

EKONOMICKÉ PODMIENKY A PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ predpoklady rozvoja podnikania a rozširovania obchodu a služieb pre občanov v obci, ▪ dostatok pozemkov pre výstavbu objektov bytovej a občianskej vybavenosti obce, ▪ priaznivý podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ▪ obecný majetok, možnosti jeho efektívnejšieho využitia, vrátane podnikania s ním. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potreba využitia verejných zdrojov a úverových prostriedkov (EÚ, SR), ▪ nepripravené projektové dokumentácie k žiadostiam z fondov EÚ, ▪ vysoký stupeň opotrebenia obecného majetku.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvýšenie finančnej a daňovej sily obce, ▪ priaznivé predpoklady pre čerpanie zo štrukturálnych fondov EÚ, ▪ racionalizačné opatrenia a program úspory nákladov v samospráve a obecných budovách. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj obce, ▪ neúspešné projekty na čerpanie finančných prostriedkov z rozpočtu SR a EÚ, ▪ celkový rast nákladov na činnosť samosprávy, najmä rast cien energií, služieb, nákladov na verejné účely obce a pod., ▪ neovplyvniteľné zásahy vyššej moci vyplývajúce z prírodných podmienok.

Swot analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Jej zhodnotenie umožnilo stanoviť nevyhnutné priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužívané šance a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

IV. ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE

Rozvojová vízia obce predstavuje takmer zidealizované predstavy obyvateľov obce i manažmentu obecnej samosprávy o tom, ako by obec v dlhodobom horizonte mala vyzeráť, ako by mali jej obyvatelia v nej žiť, ako by sa mali v obci cítiť, akú kvalitu života by im obec mala v budúcnosti ponúknuť. Je to vízia predovšetkým pre ekonomicky aktívnu a mladú generáciu obce, ale i vízia pre pokojný a zabezpečený život občanov v poproduktívnom veku.

Predstava alebo rozvojová vízia obce je prvým krokom pre stanovenie žiadaných rozvojových potrieb a vo vecnej rovine slúži na stanovenie dlhodobých i krátkodobých cieľov, priorít a opatrení, ktoré sa v dlhodobom programovom dokumente obce ďalej rozpracovávajú do konkrétnej vecnej podoby.

Vízia obce vychádza z predstáv obyvateľov vyslovených v ankete, na verejných zhromaždeniach občanov i pri iných príležitostiach a aj zo zámerov obecnej samosprávy a jej volených predstaviteľov.

ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE

Obec Veľká Hradná má potenciálne predpoklady byť pre svojich občanov miestom pre pokojné bývanie, v zdravom a čistom prostredí. Vízia bude pokračovaním kresťanských a rodinných tradícií v rozvoji a živote obce. Cieľom je postupné využitie prírodného potenciálu obce so zabezpečením jej ekologickej stability, vybudovanie obce urbanisticky usporiadanej, zabezpečenej bytovou a občianskou vybavenosťou, s potrebnou technickou a sociálnou infraštruktúrou. Naplnenie cieľovej rozvojovej vízie by malo priniesť nové možnosti pre rozvoj podnikania, vznik pracovných príležitostí v obci a jej okolí, priaznivé podmienky pre materiálne zabezpečený a duchovne bohatý život. Obec by mala poskytovať svojim obyvateľom priaznivé podmienky pre záujmové, kultúrne, športové a iné vyžitie, ako aj možnosti oddychu a rekreácie, pri primeranom zdravotnom a sociálnom zabezpečení. Neoddeliteľnou súčasťou rozvojovej vízie obce je i vybudovanie občianskej spoločnosti na princípoch spolužitia aktivity a solidarity, s dobrými medziľudskými vzťahmi.

V. STRATEGICKÉ CIELE, PRIORITY A OPATRENIA

STRATEGICKÉ CIELE OBCE

Naplnenie dlhodobej vízie rozvoja obce Veľká Hradná vedie cez stanovenie a plnenie strategických cieľov rozvoja obce, ich priorít a opatrení. Tieto boli stanovené predovšetkým na základe problémov, ich príčin a dôsledkov v súčasnom stave obce.

Pre naplnenie dlhodobej vízie boli v PHSR obce Veľká Hradná stanovené nasledovné strategické ciele:

Schéma strategických cieľov PHSR obce Veľká Hradná:

Základným predpokladom pre splnenie stanovených cieľov je získanie potrebných finančných zdrojov. Ide najmä o financie z verejných fondov, resp. z fondov Európskej únie. Ďalším predpokladom pre úspešné splnenie strategických cieľov je dôsledné vypracovanie a predkladanie programových zámerov a zdôvodnených žiadostí o pridelenie finančných prostriedkov na príslušné inštitúcie.

PRIORITY A OPATRENIA

Plnenie hlavných strategických cieľov dlhodobého rozvoja obce sa realizuje stanovením ich priorít a definovaním jednotlivých konkrétnych opatrení, ktoré sa premietajú do projektov a projektových zámerov.

Vzhľadom na veľkosť obce a rozsah plánovaných aktivít bude obecná samospráva realizovať riešenie uvedených zámerov predovšetkým predkladaním žiadostí na dotácie zo štátnych fondov a z príslušných fondov Európskej únie.

Plnenie strategických cieľov rozvoja obce, stanovených priorít a prijatých opatrením bude rozhodujúcim spôsobom ovplyvňovať postup výstavby veľkých nadregionálnych a celoštátnych investícií v katastrálnom a záujmovom území obce.

Aktualizácia stanovených priorít a prijatých opatrení, pri dodržaní hlavných strategických cieľov rozvoja, bude uskutočňovať obecná samospráva pri každoročnom stanovení hlavných úloh samosprávy a spracovaní obecného rozpočtu. Základom bude stav prípravy jednotlivých projektov a reálne predpoklady na získanie potrebných finančných prostriedkov.

A. CIEĽ 1: ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Priorita 1: Podpora priaznivého demografického vývoja v obci
Opatrenie 1.1: Podpora výstavby sociálnych a nájomných bytov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výber vhodnej lokality a vysporiadanie pozemkového vlastníctva ▪ Zabezpečiť informovanosť občanov o podmienkach možnosti využívania nájomných a sociálnych bytov ▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie ▪ Výstavba bytov ▪ Dobudovanie inžinierskych sietí ▪ Dobudovanie príjazdových miestnych komunikácií
Opatrenie 1.2: Podpora individuálnej bytovej výstavby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výber vhodnej lokality a vysporiadanie pozemkového vlastníctva ▪ Zabezpečiť informovanosť občanov o podmienkach možnosti kúpy pozemkov ▪ Dobudovanie inžinierskych sietí ▪ Dobudovanie príjazdových miestnych komunikácií
Opatrenie 1.3: Zvyšovanie úrovne občianskej vybavenosti obce pre športové vyžitie obyvateľov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie ▪ Vybudovanie viacúčelového športového centra ▪ Obstaranie športového náradia
Opatrenie 1.4: Obnova a rekonštrukcia kultúrneho domu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rekonštrukcia priestorov, sociálnych zariadení ▪ Modernizácia vnútorného vybavenia
Priorita 2: Zlepšovanie podmienok pre činnosť predškolského a školského zariadenia v obci
Opatrenie 2.1: Rekonštrukcia predškolského zariadenia a vykonanie tepelnoizolačných prác
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifikácia problémových oblastí, ktoré si vyžadujú rekonštrukciu ▪ Príprava potrebnej projektovej dokumentácie ▪ Výber vhodného dodávateľa ▪ Rekonštrukcia zariadenia a vykonanie tepelnoizolačných úspor
Opatrenie 2.2: Modernizácia vnútorného vybavenia predškolského zariadenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifikácia problémových oblastí, ktoré si vyžadujú modernizáciu ▪ Výber vhodného dodávateľa ▪ Nákup zariadení, detských výučbových pomôcok
Opatrenie 2.3: Obnova detského ihriska
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracovanie technického návrhu

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samotné zrealizovanie zväčšenia ihriska ▪ Vybavenie detského ihriska
Opatrenie 2.4: Rekonštrukcia školského zariadenia a vykonanie tepelnoizolačných prác
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifikácia problémových oblastí, ktoré si vyžadujú rekonštrukciu ▪ Príprava potrebnej projektovej dokumentácie ▪ Výber vhodného dodávateľa ▪ Rekonštrukcia zariadenia, vykonanie tepelnoizolačných úspor obnova vnútorného vybavenia, nákup školských výučbových pomôcok
Priorita 3: Zlepšovanie podmienok pre ekonomickú aktivitu obyvateľov, rozvoj podnikania
Opatrenia 3.1: Podpora podnikania v obci a jej v blízkom okolí
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýza súčasného stavu obecného majetku ▪ Vypracovanie plánu k jeho efektívnemu využívaniu ▪ Prenájom, prípadne predaj obecného majetku podnikateľom obce za cenovo výhodných podmienok
Priorita 4: Vytváranie podmienok a podpora činnosti záujmových spolkov a občianskych združení, rozvíjanie kultúrnych, športových a spoločenských tradícií v obci
Opatrenie 4.1: Vytváranie priestorových podmienok pre klubovú činnosť záujmových združení a spolkov obyvateľov obce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prenájom priestorov záujmových združeniam obce ▪ Spolupodieľanie sa na prezentovaní a propagovaní ich činností za účelom zviditeľnenia
Opatrenie 4.2: Udržiavanie a rozvoj kultúrnych, športových a iných dlhodobých tradícií obce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných zvyklostí a športových podujatí ▪ Nadviazať spoluprácu s kultúrnymi inštitúciami, podnikateľskými subjektmi a obyvateľmi pri udržiavaní tradícií a zvyklostí
Financovanie:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ štátny rozpočet, ▪ rozpočet obce, ▪ európske fondy, ▪ súkromné zdroje.

**B. CIEĽ 2: RACIONÁLNE VYUŽÍVANIE PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU
A UDRŽIAVANIE PAMIAŤOK**

Priorita 1: Formovanie obrazu krajiny, priestorové a funkčné usporiadanie územia obce
Opatrenie 1.1: Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom obce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vykonanie pozemkových úprav za účelom ich využitia pre bytovú a občiansku výstavbu
Opatrenie 1.2: Stanovenie záväzných regulatívov na ochranu životného prostredia, zákona o pôde a jej ochrane, pri využívaní územia obce k budovaniu technickej a investičnej výstavby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pravidelný monitoring situácie ▪ Vytvorenie partnerstiev so znečisťovateľmi životného prostredia pri riešení ekologických problémov a ich spoluúčasťou na odstraňovaní negatívnych dopadov ▪ Vypracovania plánu k systému odstránenia negatívnych dopadov na životné prostredie ▪ Zavedenie sankčného systému v prípade ekologických škôd
Opatrenie 1.3: Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií v obci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív ▪ Prechod na alternatívne zdroje vykurovania predovšetkým v obecných objektoch
Opatrenie 1.4: Regulácia toku miestneho potoka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vykonanie terénnych úprav v blízkosti koryta potoka ▪ Vyčistenie toku potoka ▪ Obnova existujúcich a vybudovanie nových lávok
Priorita 2: Vytvorenie rekreačných a oddychových zón
Opatrenie 2.1: Budovanie oddychových a tzv. zelených zón v katastri obce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracovanie projektu rozmiestnenia tzv. zelených zón na celom území obce, najmä na obecnom námestí ▪ Vybudovanie oddychových zón a posedení, osadenie lavičiek, výsadba drevín
Opatrenie 2.2: Vybudovanie cyklotrasy v katastri obce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracovanie návrhu cykloturistickej trasy ▪ Vykonanie terénnych úprav, osadenie informačných tabúl, osadenie lavičiek ▪ Vypracovanie informačného materiálu o možnostiach využitia cykloturistickej trasy v obci
Priorita 3: Odpadové hospodárstvo obce
Opatrenie 3.1: Zabezpečiť likvidáciu divokých skládok v obci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalizácia čiernych skládok ▪ Likvidácia skládok

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zavedenie sankčného systému v prípade porušovania zásad ekologickej politiky
Opatrenie 3.2: Zabezpečiť rozšírenie separácie komunálneho odpadu v celej obci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekonomicky motivovať obyvateľstvo ▪ Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu prostredníctvom obstarania potrebnej technológie a prostriedkov odpadového hospodárstva
Opatrenie 3.3: Organizácia mobilných zberov vyseparovaného odpadu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zabezpečenie zberných kontajnerov ▪ Zabezpečenie dodávateľsko – odberateľských vzťahov v oblasti zberu a zhodnocovania vyseparovaného odpadu ▪ Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí
Opatrenie 3.4: Zavedenie separovania biologicky rozložiteľného odpadu (BRO)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výber dodávateľa technológie a prostriedkov určených k separovaniu BRO ▪ Nákup technológie na zber, zvoz a manipuláciu odpadu v kompostárni ▪ Nákup prostriedkov – zberných nádob a vriec k odčleneniu BRO od ostatného odpadu v domácnostiach
Opatrenie 3.5: Vybudovanie kompostovacieho zariadenia v obci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Príprava projektovej dokumentácie ▪ Vypracovanie správy EIA ▪ Výber dodávateľa stavebných prác ▪ Výstavba kompostovacieho zariadenia ▪ Dobudovanie inžinierskych sietí a prízjazdovej cesty k objektu
Financovanie:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ štátny rozpočet, ▪ rozpočet obce, ▪ európske fondy, ▪ súkromné zdroje.

C. CIEĽ 3: DOBUDOVANIE A ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Priorita 1: Vybudovanie technickej infraštruktúry vo všetkých častiach obce
Opatrenie 1.1: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych vodovodov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýza technického stavu vodovodnej siete ▪ Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu ▪ Výber dodávateľa na výkon rekonštrukčných prác ▪ Rekonštrukcia vodovodnej siete a dobudovanie k novovytvoreným obytným jednotkám ▪ Údržba existujúcej vodovodnej siete
Opatrenie 1.2: Vybudovanie kanalizačnej siete
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu ▪ Vybudovanie splaškovej a dažďovej kanalizácie ▪ Údržba kanalizačnej siete
Opatrenie 1.3: Dobudovanie inžinierskych sietí pre budúcu výstavbu nájomných a sociálnych bytov, IBV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Príprava technickej dokumentácie ▪ Stanovenie regulatívov postupu pri budovaní inžinierskych sietí pre novovybudované objekty ▪ Dobudovanie inžinierskych sietí k novonavrhovaným nájomným a sociálnym bytovým jednotkám, IBV
Priorita 2: Výstavba, rekonštrukcia, opravy a údržba obecných komunikácií, ulíc a chodníkov
Opatrenie 2.1: Úprava miestnych komunikácií
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýza súčasného stavu miestnych komunikácií ▪ Vypracovanie technickej dokumentácie ▪ Rekonštrukcia miestnych komunikácií
Opatrenie 2.2: Dobudovanie chýbajúcich miestnych komunikácií
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýza súčasného stavu nedostatočných cestných prepojení ▪ Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu ▪ Dobudovanie príjazdových komunikácií
Opatrenie 2.3: Obnova technologického vybavenia na letnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýza rozsahu technologickej obnovy na sezónnu údržbu ▪ Vypracovanie technickej dokumentácie a administratívne zabezpečenie realizácie aktivity ▪ Obnova technologického vybavenia
Opatrenie 2.4: Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie ▪ Realizácia opravy pôvodných a výstavby nových chodníkov vo vybudovaných obytných uliciach
Opatrenie 2.5: Úprava vstupov do obce - osadenie informačných tabúl a dopravného značenia, kultivácia a výsadba zelene v okolí občianskej vybavenosti
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zistenie stavu existujúcich informačných tabúl a dopravného značenia ▪ Údržba a obnova informačných tabúl ▪ Údržba a obnova dopravného značenia ▪ Údržba a obnova miestnej zelene, parkov a oddychových zón
Opatrenie 2.6: Vybudovanie a rekonštrukcia autobusových zastávok v obci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýza súčasného technického stavu ▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie ▪ Výber dodávateľa ▪ Realizácia, prípadne oprava pôvodných autobusových zastávok
Priorita 3: Zabezpečenie úpravy a údržby verejných priestranstiev obce a parkovacích plôch
Opatrenie 3.1: Úprava verejných priestranstiev
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prehodnotenie umiestnenia, technického stavu, vzhľadu a funkčnosti verejných priestranstiev v obci ▪ Úpravy verejných priestranstiev obce ▪ Zabezpečenie parkovacích plôch ▪ Budovanie prvkov skrášľujúcich prostredie obce
Financovanie:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ štátny rozpočet, ▪ rozpočet obce, ▪ európske fondy, ▪ súkromný sektor.

D. CIEĽ 4: DOBUDOVANIE A ROZVOJ SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Priorita 1: Nová výstavba a rekonštrukcia bytového fondu obce
Opatrenie 1.1: Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu bytov a rodinných domov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracovanie technickej dokumentácie ▪ Príprava pozemkov a inžinierskych sietí ▪ Dobudovanie príjazdových komunikácií
Opatrenie 1.2: Výstavba sociálnych bytov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zabezpečiť informovanosť občanov o podmienkach užívania sociálneho bytu ▪ Vykonanie prieskumu vypovedajúceho o záujme obyvateľov obce ▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie ▪ Výstavba sociálnych bytov ▪ Dobudovanie inžinierskych sietí a príjazdových komunikácií
Opatrenie 1.3: Výstavba nájomných bytov v obci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výber lokality ▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie ▪ Výstavba nájomných bytov ▪ Dobudovanie inžinierskych sietí ▪ Vybudovanie príjazdových komunikácií
Priorita 2: Odstránenie neobývaných, starých a nevyhovujúcich stavieb, najmä hospodárskych budov v obci
Opatrenie 2.1: Monitoring neobývaných, starých a nevyhovujúcich stavieb a dohoda s vlastníckmi o ich odstránení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýza súčasného stavu trvalo neobývaných stavieb ▪ Zabezpečenie majetkovo-právnych predpokladov pre asanáciu trvalo neobývaných budov ▪ Realizácia – asanácia nevyhovujúcich stavieb
Priorita 3: Rozvoj obchodu a služieb (sortiment a kvalita)
Opatrenie 3.1: Rozšírenie ponuky a sortimentu tovaru
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zhodnotenie stavu obchodnej siete ▪ Vypracovanie návrhov rozvoja z hľadiska rozšírenie sortimentu tovaru a zvýšenia jeho ponúkanej kvality
Opatrenie 3.2: Zhodnotenie stavu siete služieb v obci a vypracovanie návrhov rozvoja z hľadiska rozšírenia ponuky na základe dopytu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vymedziť prenajímateľné obecné priestory pre potrebné služby ▪ Rekonštrukcia vybraných budov v obecnom vlastníctve a ich príprava na prenájom podnikateľským subjektom

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ponuka zvýhodnených podmienok pri prenájme týchto objektov
Financovanie:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ štátny rozpočet, ▪ rozpočet obce, ▪ európske fondy, ▪ súkromné zdroje.

E. CIEĽ 5: ZABEZPEČENIE EKONOMICKEJ STABILITY SAMOSPRÁVY

Priorita 1: Efektívne využívanie rozpočtových zdrojov obce
Opatrenie 1.1: Úsporné opatrenie v obecnej samospráve
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýza nedostatkov vplývajúcich na energetickú nákladovosť ▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie ▪ Vykonanie stavebných úprav smerujúcich k úspornému režimu nákladov ▪ Zrealizovanie tepelno-izolačných prác ▪ Výmena vnútorného vybavenia – vykurovacieho systému v obecných objektoch
Priorita 2: Využívanie verejných zdrojov Európskej únie a SR
Opatrenie 2.1: Príprava žiadostí k získaniu nenávratného finančného príspevku z EÚ a štátnych fondov SR
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stanovenie priorít a spracovanie koncepcie investícií obce ▪ Personálne a technické zabezpečenie ▪ Prezentácia pre občanov o potrebách získania nenávratného finančného príspevku
Priorita 3: Obnova obecného majetku
Opatrenie 3.1: Rekonštrukcia a modernizácia budovy kultúrneho domu, obecného úradu, domu smútku a oplotenia cintorína
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie ▪ Výber realizačnej firmy ▪ Rekonštrukcia obecných objektov
Opatrenie 3.2: Rekonštrukcia verejného osvetlenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spracovanie technickej dokumentácie ▪ Výber dodávateľa ▪ Rekonštrukcia VO a jeho dobudovanie do novovybudovaných lokalít v obci
Opatrenie 3.3: Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spracovanie technickej dokumentácie ▪ Výber dodávateľa ▪ Rekonštrukcia miestneho rozhlasu a jeho ústredne
Priorita 4: Manažment využívania obecného majetku
Opatrenie 4.1: Efektívne využívanie existujúceho obecného majetku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analýza stavu obecných budov ▪ Projekt úprav obecných priestorov ▪ Úprava a obnova priestorov ▪ Informovanie občanov o možnosti využitia obecných priestorov ▪ Prenájom, prípadne predaj priestorov s finančným zvýhodnením pre obyvateľov obce
Financovanie:

- štátny rozpočet,
- rozpočet obce,
- európske fondy,
- súkromné zdroje.

VI. SCHVÁLENIE PLÁNU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľká Hradná je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce Veľká Hradná.

Predmetný PHSR obce Veľká Hradná bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa

VII. POUŽITÁ LITERATÚRA A INFORMAČNÉ ZDROJE

1. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trenčianskeho samosprávneho kraja
2. Úplné znenie zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
3. Zákon č. 503/2001 o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
4. Informačná brožúra obce Veľká Hradná
5. www.e-obce.sk
6. www.obce.info